

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
D E C I Z I E

10 martie 2015

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte – Gordilă Nicolae,

Judecători – Diaconu Iurie, Catan Liliana, Guzun Ion, Toma Nadejda,

judecând, fără citarea părților, recursul în anulare declarat de Procurorul General Adjunct, Igor Serbinov, prin care se solicită casarea sentinței Tribunalului militar al trupelor NKVD ale regiunii Harkov din 10 august 1942, în cauza penală privindu-l pe

Dumbrava Zahar Ivanovici, născut în anul 1911,
originar din s. Gonceșchi, r-l Cotovsc

Termenul de examinare a cauzei:

de la: 11 februarie 2015 - 10 martie 2015

În baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Tribunalului militar al trupelor NKVD ale regiunii Harkov din 10 august 1942, Dumbrava Zahar Ivanovici, a fost condamnat în baza art. 58-10 alin. (2) Cod penal al RSFSR, cu aplicarea sancțiunii prevăzute de art. 58-2 CP al RSFSR, la pedeapsa capitală.

2. Potrivit sentinței, s-a stabilit că Dumbrava Z., a fost recunoscut vinovat de faptul că la 22 iunie 1941, fiind mobilizat în armata roșie și avînd atitudine ostilă față de autoritățile sovietice, începînd cu luna februarie 1942, sistematic a desfășurat în rîndurile ostașilor agitație antisovietică. Tot el, a deținut foi volante naziste cu conținut contrarevoluționar, ce le prezenta militarilor care plecau pe front.

Acțiunile lui Dumbrava Z. au fost încadrate conform prevederilor art. 58-10 alin. (2) CP al RSFSR – desfășurarea activității orientată spre lichidarea, subminarea sau slăbirea puterii sovietice ori săvîrșirea unor infracțiuni contrarevoluționare.

3. Procurorul General Adjunct, Igor Serbinov, a declarat recurs în anulare invocînd prevederile 453 alin. (1) Cod de procedură penală, în care solicită casarea sentinței sus nominalizate, încetarea procesului penal și reabilitarea lui Dumbrava Z., pe motiv că, la materialele dosarului nu se conțin probe ce ar confirma că inculpatul ar fi desfășurat vreo activitate orientată spre lichidarea, subminarea sau slăbirea puterii sovietice ori săvîrșirea unor infracțiuni contrarevoluționare, așa cum prevede dispoziția art. 54-10 alin. (2) Cod penal al RSFSR.

Instanța de judecată a încălcat în mod flagrant dreptul inculpatului la apărare, examinând cauza în lipsa apărătorului, a cărui participare în cazul dat era obligatorie.

Astfel, condamnarea lui Dumbrava Z., pentru agitație antisovietică constituie un viciu fundamental comis în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărîrea pronunțată, întrucît a fost încălcat dreptul inculpatului la un proces echitabil. În consecință, hotărîrea judecătorească în cauză, urmează a fi casată cu încetarea procesului penal în privința lui Dumbrava Z., în temeiul art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, deoarece există circumstanțe care exclud tragerea persoanei la răspundere penală.

Prin urmare, inculpatul Dumbrava Z., în conformitate cu art. 3 al Legii 1225-XII din 08 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice, urmează a fi reabilitat.

4. Judecînd argumentele recursului în anulare în raport cu actele cauzei, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție concluzionează că, acesta urmează a fi admis cu casarea hotărîrii judecătorești atacate, încetarea procesului penal și reabilitarea condamnatului din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 452 alin. (1), coroborat cu art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, Procurorul General și adjuncții lui, pot declara la Curtea Supremă de Justiție recurs în anulare împotriva hotărîrii judecătorești irevocabile după epuizarea căilor ordinare de atac. Hotărîrile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărîrea atacată.

La 30 decembrie 1992 a intrat în vigoare Legea nr. 1225-XII din 08 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice.

Potrivit art. 3 lit. a) din Legea Republicii Moldova privind reabilitarea victimelor represiunilor politice din 08 decembrie 1992, sunt declarate nevinovate și urmează a fi reabilitate în fața societății și reintegrate în drepturi, indiferent de locul de trai în prezent, toate persoanele care, în perioada dintre 7 noiembrie 1917 și 23 iunie 1990, au fost supuse represiunilor politice pe teritoriul actualei Republici Moldova, precum și pe teritoriul altui stat, inclusiv cele care au fost condamnate pentru „*activitate contrarevoluționară*”, precum și pentru alte „*crime de stat*”.

Învederînd cele constatate și prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. b) Cod de procedură penală, Colegiul constată prezența în speță a motivelor întemeiate pentru a interveni în hotărîrea judecătorească irevocabilă de condamnare a lui Dumbrava Z., în baza art. 58-10 alin. (2) Cod penal al RSFSR, a o casa și în temeiul prevederilor art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, a înceta procesul penal, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea persoanei la răspundere penală, și reabilitarea condamnatului.

5. În conformitate cu art. art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. b), 453 alin. (1), 457 alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE:

Se admite recursul în anulare declarat de Procurorul General Adjunct, Igor Serbinov, se casează sentința Tribunalului militar al trupelor NKVD ale regiunii Harkov din 10 august 1942, în privința condamnării lui **Dumbrava Zahar Ivanovici**, în baza art. 58-10 alin. (2) Cod penal al RSFSR, cu încetarea procesului penal, pe motiv că există circumstanțe care exclude tragerea persoanei la răspundere penală și dispune reabilitarea acestuia, în conformitate cu Legea Republicii Moldova din 08 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice.

Decizia este irevocabilă.

Decizia pronunțată integral la 10 martie 2015.

Președinte:

Gordilă Nicolae

Judecători:

Diaconu Iurie

Catan Liliana

Guzun Ion

Toma Nadejda